

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCIProjekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego**UNIA EUROPEJSKA**
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu	Kod ECTS
Rozwój ucznia: jego konteksty oraz zaburzenia	5.1.0438
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	
Instytut Psychologii	
Studia	

wydział	kierunek	poziom	drugiego stopnia
Wydział Biologii	Biologia medyczna	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Wydział Biologii	Biologia	poziom	drugiego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	wszystkie
Wydział Filologiczny	Etnofilologia kaszubska	specjalizacja	wszystkie
		poziom	pierwszego stopnia
		forma	stacjonarne
Wydział Filologiczny	Filologia angielska	moduł specjalnościowy	nauczycielska
		specjalizacja	wszystkie
		poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia angielska	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska
		specjalizacja	wszystkie
Wydział Filologiczny	Filologia angielska	poziom	pierwszego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	filologia angielska
Wydział Filologiczny	Filologia angielska	specjalizacja	nauczycielska
		poziom	drugiego stopnia
		forma	stacjonarne
Wydział Filologiczny	Filologia angielska	moduł specjalnościowy	nauczycielska
		specjalizacja	wszystkie
		poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia germańska	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska
		specjalizacja	wszystkie
Wydział Filologiczny	Filologia germańska	poziom	pierwszego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska
Wydział Filologiczny	Filologia germańska	specjalizacja	wszystkie
		poziom	drugiego stopnia
		forma	stacjonarne
Wydział Filologiczny	Filologia polska	moduł specjalnościowy	nauczycielska
		specjalizacja	wszystkie
		poziom	pierwszego stopnia
Wydział Historyczny	Historia	forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	nauczycielska
		specjalizacja	wszystkie
Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki	Matematyka	poziom	drugiego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	matematyka nauczycielska, nauczycielska
Wydział Nauk Społecznych	Geografia społeczno-ekonomiczna z elementami GIS	specjalizacja	wszystkie
		poziom	drugiego stopnia
		forma	stacjonarne
Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	moduł specjalnościowy	Podstawowa
		specjalizacja	nauczycielska
		poziom	pierwszego stopnia
		forma	stacjonarne
		moduł specjalnościowy	Podstawowa
		specjalizacja	nauczycielska

Wydział Oceanografii i Geografii	Geografia	poziom	drugiego stopnia	
		forma	stacjonarne	
		moduł specjalnościowy	nauczycielska	
		specjalizacja	wszystkie	
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)				
dr Dorota Dykalska; prof. UG, dr Marcin Szulc; mgr Ariadna Łada-Maško; dr Agata Rudnik; dr Grażyna Szyling; dr Justyna Michałek-Kwiecień; prof. UG, dr hab. Małgorzata Lipowska; dr Joanna Głowczewska; Dorota Brzezińska; mgr Julia Balcerowska; dr Aleksandra Mańkowska; mgr Magdalena Nowacka				
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin			Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć Wykład, Ćw. audytoryjne			2 2 ECTS = 50 godzin	
Sposób realizacji zajęć zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej			wykład 20 godz. + 10 godz. przygotowania do kolokwium	
Liczba godzin Ćw. audytoryjne: 10 godz., Wykład: 20 godz.			ćwiczenia 10 godz. + 10 godz. przygotowania do zajęć	
Termin realizacji przedmiotu				
2023/2024 zimowy				
Status przedmiotu		Język wykładowy		
obowiązkowy		polski		
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne		
<ul style="list-style-type: none"> - Analiza przypadku (studium przypadku) - Praca w grupach - Wykład problemowy - Wykład z prezentacją multimedialną 		Sposób zaliczenia Zaliczenie na ocenę		
		Formy zaliczenia		
		<ul style="list-style-type: none"> - wykonanie pracy zaliczeniowej - projekt lub prezentacja - Wykład: test z pytaniami zamkniętymi + jedno pytanie otwarte o charakterze problemowym Ćwiczenia: obecność i aktywny udział w zajęciach + wykonanie wszystkich zadań (kart pracy) realizowanych podczas ćwiczeń 		
		Podstawowe kryteria oceny		
		Kolokwium: kryterium zaliczenia przedmiotu stanowi poziom znajomości treści programowych oraz opanowania efektów uczenia się, wyrażony zakresem poprawnie udzielone odpowiedzi w teście (co najmniej 51% poprawnie udzielonych odpowiedzi). Warunkiem dopuszczenia studenta do zaliczenia końcowego jest obecność na zajęciach i aktywny udział w ćwiczeniach, których kryterium zaliczenia stanowi: obecność i aktywny udział w zajęciach oraz poprawne wykonanie wszystkich zadań realizowanych podczas ćwiczeń		
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się				
zakładany efekt kształcenia	kolokwium	dyskusja	Praca w grupach	Analiza przypadku (studium przypadku)
Wiedza				
CKN_W2	+	+	+	+
CKN_W6	+	+	+	+
CKN_W7	+	+	+	+
Umiejętności				
CKN_U3	+	+	+	+
CKN_U12	+	+	+	+
Kompetencje				
CKN_K1		+	+	+
CKN_K311		+	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi**A. Wymagania formalne**

Wybranie specjalności nauczycielskiej na kierunku studiów

B. Wymagania wstępne

BRAK

Cele kształcenia

Zapoznanie studentów z rozwojem dzieci i młodzieży w aspekcie emocjonalno-społecznym i poznawczym oraz zaburzeniami tego procesu. Rozwijanie umiejętności w zakresie podstaw diagnozowania nauczycielskiego oraz wspierania emocjonalnego i motywacyjnego ucznia. Uwrażliwienie na problemy zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, różnice indywidualne występujące między uczniami oraz na rolę kryzysów w rozwoju jednostki.

Treści programowe

Wykłady (20 godzin):

Rozwój dzieci i młodzieży w aspekcie emocjonalno-społecznym i poznawczym.

Pojęcie normy rozwojowej i jej konteksty. Zdrowie psychiczne uczniów.

Rozwój poznawczy i inteligencji człowieka w okresie szkolnym i adolescencji.

Rozwój emocjonalno – społeczny, kompetencje społeczno-emocjonalne i samoregulacja. Teorie rozwoju moralności w wieku szkolnym i adolescencji. Osobowość, temperament i różnice indywidualne.

Funkcjonowanie ucznia w okresie adolescencji. Rozwojowa rola kryzysu normatywnego.

Prawidłowości rozwoju psychoseksualnego dzieci i młodzieży i implikacje do funkcjonowania w szkole. Profilaktyka krzywdzenia. Strategie reagowania w sytuacji podejrzenia wykorzystania seksualnego ucznia/uczennicy.

Zaburzenia rozwoju psychospołecznego i emocjonalnego dzieci i młodzieży

Zaburzenia opozycyjno-buntownicze i zaburzenia zachowania. Zespół nadpobudliwości psychoruchowej z deficytem uwagi

Zaburzenie obsesyjno-kompulsywne i zaburzenia odżywiania, zaburzenia tożsamości płciowej.

Zaburzenia depresyjne u dzieci i młodzieży Samouszkodzenia oraz myśli i tendencje samobójcze. Zaburzenia lękowe i zespół stresu pourazowego

Mobbing rówieśniczy, cyberzagrożenia, eksperymentowanie z substancjami psychoaktywnymi.

Zaburzenia ze spektrum autyzmu, zaburzenia integracji sensorycznej w klasie. Centralne zaburzenia przetwarzania słuchowego jako inna możliwa

przyczyna trudności edukacyjnych.

Ćwiczenia:

Diagnoza różnicowa zaburzeń rozwoju. Obserwacja ucznia jako podstawa napisania rzetelnej opinii na potrzeby poradni psychologiczno-pedagogicznej/ lekarza specjalisty.

Wspieranie rozwoju emocjonalnego i procesu samoregulacji dziecka i nastolatka

Wsparcie motywacyjne ucznia. Złożoność procesów motywacyjnych i poszukiwanie źródeł motywacji. Środowisko motywacyjne stworzone przez wychowawcę. Rola rywalizacji i kooperacji w procesach motywacyjnych

Profilaktyka krzywdzenia (w tym molestowania seksualnego), rozpoznawanie kluczowych symptomów wykorzystania seksualnego. Procedura Niebieskiej Karty. ABC reagowania na krzywdzenie.

Rozpoznawanie symptomów zagrożeń i praca z uczniem w kryzysie.

Wykaz literatury

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

Schaffer D.R., Kipp K. (2015) Psychologia rozwoju. Od dziecka do dorosłości. Wydawnictwo Harmonia Universalis

Kendall P.C. (2018) Zaburzenia okresu dzieciństwa i adolescencji. Techniki terapeutyczne dla profesjonalistów i rodziców. Sopot: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

B. Literatura uzupełniająca:

Jerzak M. (red.) (2016). Zaburzenia psychiczne i rozwojowe u dzieci a szkolna rzeczywistość. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Grzegorzewska, I., Cierpiałkowska, L., Borkowska, A.R. (2020). Psychologia kliniczna dzieci i młodzieży. Warszawa: PWN

Kierunkowe efekty uczenia się

CKN_W2 i CKN_W6

CKN_W7

CKN_U3

CKN_U12

CKN_K1

CKN_K3

Wiedza

CKN_W2 i CKN_W6

Student/ka zna i rozumie:

(B.1.W.2.) procesy rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, kategorię normy rozwojowej, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania.

(B.1.W.1.) emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania.

(B.1.W.2.) zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów,

zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, zaburzenia funkcjonowania w okresie dorastania, w tym obniżenie nastroju, depresja, zaburzenia związane z krystalizowaniem się tożsamości, dorosłości, identyfikacją z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia.

rolę wsparcia motywacyjnego oferowanego uczniowi.

znaczenie profilaktyki krzywdzenia i pracy z uczniem w kryzysie.

CKN_W7

Student/ka zna i rozumie:

elementarne zasady obserwacji i jej rolę w pisaniu opinii na potrzeby poradni PS-PED.

Umiejętności

CKN_U3

Student/ka potrafi:

(B.1.U.1) obserwować procesy rozwojowe uczniów.

(B.1.U.1) obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania.

rozpoznawać potrzeby emocjonalne uczniów i proponować stosowne wsparcie motywacyjne.

rozpoznać elementarne zaburzenia rozwoju uczniów i zaproponować stosowne wsparcie.

CKN_U12

Student/ka potrafi:

rozpoznawać sytuacje kryzysowe i proponować kierunki pracy z uczniem.

zaproponować działania będące reakcją na krzywdzenie dziecka (ucznia).

(17 C) Kompetencje społeczne (postawy)

CKN_K1

Student/ka jest gotów/owa do kierowania się szacunkiem dla ucznia w procesie rozpoznawania jego potrzeb emocjonalno-motywacyjnych oraz oferowania mu stosownego wsparcia.

CKN_K3

Student/ka jest gotów/owa do porozumiewania się z osobami o różnej kondycji emocjonalnej.

Kompetencje społeczne (postawy)

CKN_K1

Student/ka jest gotów/owa do kierowania się szacunkiem dla ucznia w procesie rozpoznawania jego potrzeb emocjonalno-motywacyjnych oraz oferowania mu stosownego wsparcia.

CKN_K3

Student/ka jest gotów/owa do porozumiewania się z osobami o różnej kondycji emocjonalnej.

Kontakt

dorota.dykalska@ug.edu.pl